

Tweede Kamer  
Vaste Kamercommissie Onderwijs  
Postbus 20018  
2500 EA DEN HAAG

Houttuinlaan 6  
3447 GM Woerden  
Postbus 2051  
3440 DB Woerden

T: 0348 - 75 35 00

F: 0348 - 75 35 01

E: [info@mboraad.nl](mailto:info@mboraad.nl)

[www.mboraad.nl](http://www.mboraad.nl)

Woerden, 19 januari 2015

Ons kenmerk:  
JWO/CME/239622/2015

Doorkiesnummer: 0348 - 75 35 63

Onderwerp: Taal en rekenbrief

Uw brief van:

Geachte leden van de Vaste Kamercommissie,

Op 28 januari debatteert u over de invoering van de rekentoets in het voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs. Dit debat vindt plaats naar aanleiding van de brief van de staatssecretaris van 17 december 2014 waarin hij een aantal maatregelen aankondigt die gericht zijn op de verdere implementatie van met name de rekenexamens. In deze brief constateert hij dat scholen en docenten hard werken aan de verbetering van de taal- en rekenvaardigheden van leerlingen in het voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs. Ook constateert hij dat grote groepen leerlingen en studenten nog onder het referentieniveau presteren.

Uit de uitgevoerde pilots blijkt dat heel veel leerlingen het gewenste niveau niet bereiken en dit geldt nu al een paar jaar op rij. Als we niet opletten stevenen we dan ook af op het massaal niet-diplomeren van jongeren. Dat kan niet waar zijn voor het voortgezet onderwijs en ook niet voor het middelbaar beroepsonderwijs: de wettelijke taak van het mbo is kennis en kunde op taal en rekenen te 'onderhouden'.

De MBO Raad deelt de zorgen van onder meer de PO-Raad en de VO-Raad en vraagt u pas op de plaats te maken en ruimte te geven aan goed rekenonderwijs en goede toetsen. De MBO Raad pleit voor een zorgvuldige en uitvoerbare invoering van de referentieniveaus taal

en rekenen. Opdat het hele pakket van beleidsmaatregelen rond taal en rekenen zowel doordacht als werkbaar blijft voor de onderwijsteams.

### **De feiten**

- Uit internationaal onderzoek (PIAAC) onder 22 landen blijkt dat Nederlandse jongeren in vergelijking tot andere landen goed presteren waar het gaat om rekenvaardigheden. Er zijn slechts twee landen waar de jongeren beter presteren dan in Nederland. Ook zijn er relatief weinig achterblijvers. Dit staat in schril contrast met de resultaten die nu geboekt worden met de rekentoets in het Nederlandse voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs. Dat betekent dat we op zijn minst stil moeten staan bij de kwaliteit van rekentoetsen.
- Studenten voor wie het beheersen van de referentieniveaus voorwaardelijk is voor diplomering hebben nog niet kunnen profiteren van een volledige doorlopende leerlijn. Het inlopen van achterstanden vraagt een inspanning in alle onderwijssectoren. Dat vraagt veel tijd. Ook vergt dit een heldere standpuntbepaling ten aanzien van de taligheid van het rekenonderwijs in Nederland.
- Een substantieel deel van de leerlingen (uiteindelijk ongeveer 15%) zal het maatschappelijk referentieniveau 2F ook op termijn niet halen. Aldus de Commissie Meijerink, die destijds adviseerde over de invoering van referentieniveaus.
- Alle sectorraden zijn warm voorstander van heldere referentieniveaus 1F tot 3F/3S. De normeringen opnieuw aanpassen leidt tot ondoorzichtigheid en maakt invoering nodeloos ingewikkeld en foutgevoelig.

### **Uitvoeringspraktijk**

Op de werkvloer in de scholen is sprake van veel stress. De docenten en de studenten willen het graag goed doen maar dat is vrijwel onmogelijk door de grote hoeveelheid specifieke eisen aan specifieke cohorten en een strak handavingsregime. Daarbij komt dat onderwijsteams in het mbo zich erg afhankelijk weten van de onderwijsresultaten binnen het voortgezet onderwijs.

Met de brief van het kabinet van 17 december 2014 (commissie Steur) komen daar nog twee nieuwe complicaties bij die de uitvoering nog verder bemoeilijken. Te weten een nieuwe norm voor vmbo-bb (2A in plaats van 2F). En een ingewikkelde staffelmethode met vaardigheidsscores die intellectueel gezien een interessante bijdrage zijn aan het bevorderen van een zorgvuldige implementatie. Tegelijkertijd leidt deze genuanceerde benadering in de praktijk tot de nodige uitvoeringsproblemen. Bijvoorbeeld bij het overstappers van de ene naar de andere opleiding.



### **Wat nu?**

Eerst en voor alles is een realistisch beeld noodzakelijk van wat er van de Nederlandse leerlingen en studenten kan worden verwacht op het gebied van rekenen. Dat vraagt een herbezinning op de haalbaarheid van het nieuwe rekenonderwijs. De MBO Raad bepleit reële eisen aan leerlingen en studenten in voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs en volgt de voortgang over de sectoren heen zorgvuldig.

Om tegemoet te komen aan leerlingen en studenten voor wie rekenen een lastige uitdaging is, bepleit de MBO Raad behoud van de beoogde compensatiemogelijkheid binnen de zak-slaagregeling in het mbo. Als de politiek besluit tegen deze achtergrond de rekentoets nog niet op te nemen in de zak-slaagregeling, zal dit ook voor het MBO moeten gelden.

De komende jaren is het van belang het rekenbeleid vanuit een stelseloverstijgend perspectief te beschouwen. De MBO Raad vraagt van de overheid heldere, transparante normen, goede centrale examens daar waar het mbo verplicht is die af te nemen en respect voor de vele onderwijsteams die dagelijks op de werkvloer landelijke compromissen proberen te vertalen in goed onderwijs.

De mbo-scholen zullen intussen bewaken dat zij reële ingangseisen stellen aan aspirant-studenten voor de verschillende mbo-opleidingen en dat de onderwijsteams zich optimaal inspinnen om mbo-studenten goed rekenonderwijs te geven.

Met vriendelijke groet,



Jan van Zijl  
Voorzitter

